

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ การดูแลสุขภาพช่องปากตนเองแบบพื้นบ้านและระบบการรักษา
ทันตกรรมแบบพื้นบ้าน ในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายณณนัส คอวณิช

สาขารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

อาจารย์ ทันตแพทย์ อุทัยวรรณ	กาญจนกมล	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.ชยันต์	วรรณระภูติ	กรรมการ
อาจารย์ ทันตแพทย์ ทรงวุฒิ	ดวงรัตน์พันธ์	กรรมการ
อาจารย์ ทันตแพทย์หญิง ศศิธร	ไชยประสิทธิ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงชนิดและวิธีการดูแลสุขภาพของตนเอง ตลอดจนการบำบัดรักษาอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นในช่องปากตามวิถีพื้นบ้านในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อทราบแนวคิดและความเชื่อถือที่เป็นพื้นฐานของการดูแลตนเองและการบำบัดอาการเจ็บป่วยในช่องปากแต่ละวิธี โดยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และทำการสัมภาษณ์แบบกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นประชาชนที่มีประสบการณ์ในการดูแลสุขภาพช่องปากของตนเอง เคยได้รับการรักษาโรคในช่องปากด้วยวิธีแบบพื้นบ้าน หรือเป็นผู้ให้การรักษาโรคในช่องปากด้วยวิธีการแบบพื้นบ้าน ที่อาศัยอยู่ในอำเภอดอยสะเก็ด

ผลการศึกษาพบว่างานทันตกรรมพื้นบ้านที่สามารถพบได้ในอำเภอดอยสะเก็ดมีหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นระบบการแพทย์โดยสามัญชน และระบบการแพทย์แบบพื้นบ้าน รูปแบบงานทันตกรรม

พื้นบ้านเกือบทั้งหมดได้รับการสืบทอดกันมาแต่โบราณ เว้นแต่การทำพื้นปloomโดยช่างทำพื้นปloom ชาวบ้านเท่านั้น ซึ่งเป็นการดัดแปลงมาจากขบวนการรักษาของระบบการแพทย์แบบผู้เชี่ยวชาญ ทั้งประชาชนที่ผู้ให้บริการและผู้ให้บริการงานทันตกรรมแบบพื้นบ้าน มีความเชื่อมั่นในความรู้ทางทันตแพทยศาสตร์แบบตะวันตกอย่างสูง และมักจะเลือกใช้ระบบการแพทย์แผนตะวันตกหากใช้ระบบการแพทย์แบบพื้นบ้านแล้วไม่ได้ผล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Independent Study Title Traditional Oral Self Care and Traditional Dentistry in
Amphoe Doi Saket Chiang Mai Province

Author Mr. Narumanas Korwanich

Master of Public Health Public Health

Examining Committee

Lecturer Uthaiwan	Kanchanakamol	Chairman
Lecturer Chayan	Watanaphuti	Member
Lecturer Songvuth	Tuangratanapan	Member
Lecturer Sasithorn	Chaiprasit	Member

ABSTRACT

This qualitative study is performed with purposes to explore traditional oral self care and traditional dentistry of people living in Amphur Doi Saket Chiangmai Province and to study the belief and knowledge underlying those behavior. The study is performed by in-depth interview and group interview of Doi Saket people with history of using or receiving traditional oral self care and traditional dentistry. The result of the study leads to many kinds of popular oral self care system and traditional dentistry system. Almost of them have been used since ancient age, except denturist construction denture which just presented after western style dentistry has already established Thailand. Both the users and the

providers of traditional oral self care and traditional dentistry have a very firm trust in western style dentistry and will choose it if the traditional style can not improve their problems.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University